

Vuoden 2012 aikana valmistui 10 verotarkastuskertomusta, joiden perusteella tehtiin 298 miljoonan euron lisäysehdotukset verovelvollisten verotettavaan tuloon.

rotarkastusta, tmv. toimenpiteitä. Suunnitelmallisella toiminnalla pystytään mahdollisimman tehokkaasti vähentämään virheellisen siirtohinnoittelun aiheuttamaa verovajetta.

Esimerkki riskienhallinnan perusteella tehtävästä toimenpiteestä on siirtohinnoittelun asiakaskohtainen ennako-ohjaus. Ennako-ohjausta annetaan mm. tilanteissa, joissa asiakkaan suunnittelema liiketoimi vaikuttaa sisältävän siirtohinnoittelun näkökulmasta merkittävän riskin.

Riskin tunnistamisen jälkeen tehdään välittömiä ohjaustoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vaikuttaa asiakkaan käyttäytymiseen. Ohjauskeino soveltuu hyvin tilanteisiin, joissa asiakas ei itse aktiivisesti hae Verohallinnon kannanottoa esimerkiksi ennakkoratkaisuhakemuksella.

Ennako-ohjauksella on päädytty kohtuullisen pienellä työpanoksella verolainsäädännön mukaiseen markkinaehtoiseen ratkaisuun, joka on kaikkien osapuolten kannalta myönteinen. Siirtohinnoittelun asiakaskohtainen ennako-ohjaus poikkeaa Verohallinnon perinteisestä ohjauksesta siinä, että painopiste on riskienhallintaan perustuvassa reaaliaikaisessa ja aloitteellisissa Verohallinnon toiminnassa.

Verotarkastus on keskeisin toimenpide merkittävien siirtohinnoitteluriskien tutkimiseen. Verotarkastus on myös ainoa käyttökelpoinen toimenpide silloin, kun kertaluonteinen liiketoimi on jo toteutettu. Verotarkastus on kuitenkin valvontakeino, joka kuluttaa sekä verovelvollisen että Verohallinnon voimavaroja, koska tarvittavan tiedon hankkiminen ja analyysien tekeminen on työlästä ja aikaa vievää. Kaikkien osapuolten edun mukaista olisikin ratkaista asiat muulla tavoin ennen verotarkastusta.

Toimintaa aloitettaessa siirtohinnoitteluhankkeelle siirtyi 24 keskeneräistä tarkastusta. Vuoden 2012 aikana valmistui 10 verotarkastuskertomusta, joiden perusteella tehtiin 298 miljoonan euron lisäysehdotukset verovelvollisten verotettavaan tuloon. Uusia siirtohinnoitte-

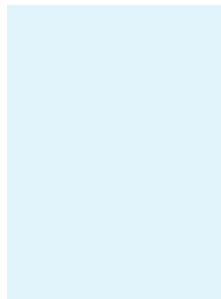
lutarkastuksia avattiin vuoden aikana 14.

Vaativia kysymyksiä ratkaisuvaiheessa

Siirtohinnoitteluhankkeen toiminta on vakiintunut aloitusvaiheen jälkeen. Tällä hetkellä keskitytään toimintamallin mukaisesti vaativien siirtohinnoittelukysymysten ratkaisemiseen. Henkilöstön siirtohinnoitteluosaaminen on kehittynyt selvästi, kun erilaisilla taustoilla hankkeessa aloittaneet asiantuntijat ovat jakaneet osaamisalueensa asiantuntemustaan kaikkien käytettäväksi ja ratkaisuja on haettu yhteistyöllä.

Toiminnasta on syntynyt vaikutelma, että vuorovaikutteisella yhteistyöllä on pystytty kehittämään osaamista nopeammin kuin perinteisillä Verohallinnon toimintatavoilla. Hankkeen aikana vahvistuneita osaamisalueita ovat esimerkiksi rahoitus ja aineettoman omaisuuden arvostaminen.

Työn alla on lukuisia merkittäviä tapauksia. Ennakkoon ratkaistavia kysymyksiä käsitellään sekä perinteisessä ennakkoratkaisumenettelyssä että valtioiden välisten verosopimusten keskinäisen sopimusmenettelyn mukaisessa ennakkosopimusmenettelyssä. Vuosien 2013 ja 2014 aikana valmistuvien siirtohinnoittelutarkastusten lisäysehdotukset tulevat olemaan suurempia kuin vuonna 2012 valmistuneiden tarkastusten lisäysehdotukset. ■

Sami Laaksonen on johtava veroasiantuntija Verohallinnossa

Juhani Korpi

Olli Savela

Suomi verottaa muita raskaammin työtä ja erityisesti kulutusta.

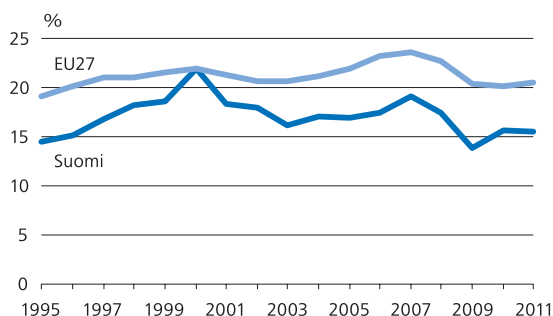
Eri maiden verotuksen vertailu on aina kiinnostava ja keskustelua herättävä asia. Vertailu voidaan tehdä monella tavalla.

Yksi tapa on verrata verojen sisäistä jakaumaa: miten suuri osa veroista kohdistuu esimerkiksi työhön, kulutukseen ja pääomaan. Tällainen vertailu kertoo verotuksen rakenteen eroista ja on siksi mielenkiintoinen. Eurostat julkaisee tietokannoissaan tällaisen vertailun EU- ja ETA-maista.

Toinen vaihtoehto on verrata veroja kansantalouden kokoon eli bruttokansantuotteeseen. Sekin on mielenkiintoinen. Suomen veroaste on jonkin verran korkeampi kuin EU-maissa keskimäärin. Vuonna 2011 EU-maiden keskimääräinen veroaste oli 38,8 prosenttia ja Suomen 43,5 prosenttia. Veroaste on verojen ja veronluonteisten maksujen suhde bruttokansantuotteeseen.

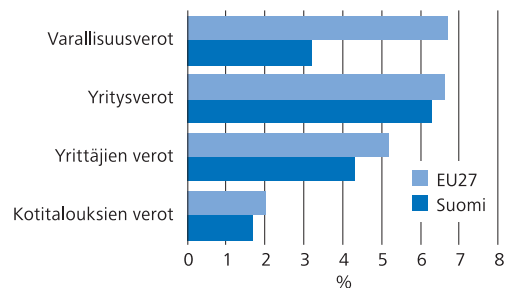
Kolmas vaihtoehto on verrata veroja veropohjaan. Tällöin esimerkiksi varallisuusveroja verrataan varallisuuteen, yritysveroja yritysten voittoihin ja kulutusveroja kulutukseen. Tämäkin on mielenkiintoinen, mutta valitettavasti kaikista veropohjista ei ole vielä olemassa vertailukelpoisia tietoja, esimerkiksi varallisuudesta ne puuttuvat.

Pääomaan kohdistuvien verojen osuus kaikista veroista

Kuvio 1

Pääomaan kohdistuvien verojen osuus kaikista veroista 2011

Kuvioiden lähde: Eurostat

Kuvio 2

Suomessa EU-keskiarvoa kevyempi pääomaverotus

Kolmatta vaihtoehtoa edustaa esimerkiksi eri maiden yritysveroprosenttien tai yritysten efektiivisen veroasteen vertailu. Viittaan blogiini (2.4.2013) Tieto&trendit-lehden verkkosivuilta (tietotrenditblogi.stat.fi). Konsultti- ja tilintarkastusyhtiö KPMG:n ja saksalaisen tutkimuslaitos ZEW:n keräämien tietojen mukaan Suomessa yritysten voittojen veroaste on noin kaksi prosenttiyksikköä alhaisempi kuin EU-maissa keskimäärin, kun maiden kokoroerot otetaan huomioon. Ero tulee ensi vuonna kasvamaan, kun Suomen yhteisöveroprosentti alenee 24,5 prosentista 20 prosenttiin.

Työ- ja kulutusverojen osuus Suomessa korkea

Tässä olen valinnut vertailutavaksi ensiksi mainitun vaihtoehdon: verotuksen rakenteen vertailun. Verotuksen kokonaisuus eri maissa ikään kuin otetaan annettuna. Eurostat julkaisi huhtikuun lopulla tuoreimmat tiedot vuodelta 2011.

Kenellekään ei liene yllätys, että työhön kohdistuvat verot ovat Suomessa korkeammat kuin EU-maissa keskimäärin. Työhön kohdistuvien verojen osuus kaikista verotuloista (ml. sosiaalivakuu-

tusmaksut) oli Suomessa 52,3 prosenttia, kun se EU-maissa keskimäärin oli 50,8 prosenttia. Kovin isona eroa ei voi kuitenkaan pitää.

Sen sijaan kulutukseen kohdistuvissa veroissa ero oli isompi. Suomessa niiden osuus oli 32,2 prosenttia, kun se EU-maissa keskimäärin oli 29,0 prosenttia.

Näiden vastapainona erilaisten pääomaan kohdistuvien verojen osuus kaikista veroista oli Suomessa 15,5 prosenttia, kun EU-maiden keskiarvo oli 20,5 prosenttia. Euroissa ero tarkoittaa noin 4 miljardia euroa. Ero on pysynyt melko vakaana viime vuosien aikana. Poikkeus on vuosi 2000, jolloin yritysten voitot ja muun muassa kotitalouksien saamat myyntivoitot olivat Suomessa poikkeuksellisen korkeat niin sanotun IT-kuplan aikoihin (Kuvio 1).

Myös suhteessa bruttokansantuotteen pääomaan kohdistuvien verojen osuus oli Suomessa pienempi kuin EU-maissa keskimäärin. Suomessa suhde oli 6,7 prosenttia ja EU-maissa keskimäärin 8,0 prosenttia.

Eurostatin tilastossa pääomaan kohdistuvat verot on jaettu neljään alaryhmään: yritysveroihin (Suomessa yhteisövero), kotitalouksien veroihin (muun muassa pääomatulovero), varallisuus-

teen kohdistuviin veroihin sekä yrittäjien veroihin ja pakollisiin maksuihin.

Varallisuusveroissa suurin ero

Jokaisessa neljässä ryhmässä näiden verojen osuus kaikista veroista oli Suomessa pienempi kuin EU-maissa keskimäärin. Eniten eroa oli varallisuuden kohdistuvissa veroissa. Niiden osuus Suomen veroista oli 3,2 prosenttia, mutta EU-maissa keskimäärin osuus oli yli kaksinkertainen eli 6,7 prosenttia.

Varallisuusveroja ovat Suomessa lähinnä kiinteistövero, varainsiirtovero sekä perintö- ja lahjavero. Myös varallisuusvero luettiin tietysti varallisuuteen kohdistuviin veroihin – silloin kun sitä meillä vielä perittiin ennen vuotta 2006.

Muissa pääomaan kohdistuvien verojen alaryhmissä (yritysten, kotitalouksien ja yrittäjien pääomaverot) ko. verojen osuus kaikista veroista oli Suomessa vähän pienempi kuin EU-maissa keskimäärin (Kuvio 2). Bruttokansantuotteen suhteutettuna niiden osuudet olivat samaa luokkaa. ■

Kirjoittaja on yliaktuaari kansantalouden tilinpidossa.